

Ar bodoù-kenaoù

Ur pennad get Patrick Drean

N'eus ket afer a c'hortoz troioù an ugent a viz Meurzh evit komz ag an nevez-hañv. En achumant a viz Genver, dija, e krog spesadoù gwez zo da zonet e bleuñv. En o mesk, ar bodoù-kenaoù, unan ag ar sortoù gwez a vez gwelet ar muiañ er c'hornad. Ar gwez-se ne vezont ket james uhel-bras, 5-6 metr marse d'an uhelañ, ha n'o deus ket un troñj hepken met estroc'h evit unan. Tres ur voull zo d'ar wezenn neuze kentoc'h, kement-se razh zo kaoz ma lârer "bodoù" anezhe. Beviñ a raont lies en disheol, touch doc'h gwez uheloc'h, èl an derv meur a wezh ; hag oc'hpenn-se e tachadoù mouest lies, ne vourront ket kalz ag ar sec'hor anezhe, nag ag an heol.

D'an termen-mañ neuze, un tammig e pep lec'h er c'hornad, er garzhoùier, er c'hoadoùier, en o gweler é tonet e bleuñv. Da gentañ-penn e weler 'st èl ur glav melen : ar bisigoù, karg a bollenn, o deus en em zispaket, hag a-spign emaint, é valañjal get an avel sklasus. A pa vez tostaet doc'h ur bod-kenaoù neuze e vez gwelet un gwir drezol : steredigoù ruz-majenta, doc'h pennoù ar broñs, hañval-mat doc'h tammigoù "anémones de mer".

Int eo a zay da vout kenaoù diwezhatoc'h ! An avel sklasus a gomzen anezhañ tuchant, eñ eo a lak ar pollen da nijal kuit ag ar bisigoù melen, ha pa gouezh ar pollen àr ar steredigoù-se e tegouezh ar frouezhusadur, ha neuze emañ krouet ar c'henaou. Kemer a raint amzer da greskiñ, da vrasaat, ha da sec'hiñ en achumant, e-raok kouezh, peotramant bout debret get ur loen bennak, ha marse a-walc'h kaset un tamm pelloc'h get ur loen arall c'hoazh, hag, evit lod anezhe, kellidiñ en douar.

Ar ur memp bod e c'heller kavout bisigoù melen ha neuze steredigoù ruz : diàr an dra-se e vez graet "gwez monoïk" ag ar sort gwez-se, èl mand eo ar braz ag ar gwez, er vro-mañ atav : an derv, ar faw, ar bezv, ar c'histin... Sortoù gwez arall a vez graet "dioïk" anezhe e yezh ar skiantourion, en arbenn ma kaver gwez get bisigoù hepken, da lâret eo bleuñv par, ha gwez arall get steredigoù hepken, da lâret eo bleuñv perez. E-mesk ar re-se, ar bodoù kelenn lakaomp, pe c'hoazh an oulom gwenn, anvet ivez gwez-onn.

An deiz arall, a pa oa bet kaer an amzer, e-raok ar prantad skorn, em boa gwelet div gelionenn vihan, div sirfenn, a vez graet tadoù aoue anezhe e kornadoù zo, é lipat ur bisig kenaou a pa oa just doc'h em zigoriñ. Souezhet e oan bet. Ha gwir eo, ar c'helion-se, e achumant miz Genver, ne gavont ket a-dra-sur kalz a voketoù da lipat an nektar anezhe ! Setu moarvat petra zo kaoz e oant aze. Met marse e kasont ivez o lodennig a bollen ag ur wezenn d'an all, e-ser debriñ traoù sukret ?

Diwezhatikoc'h er blez e vo gwelet del glas ar c'henaou doc'h en em zispak, troet doc'h an diaz a-gentañ, èl a pa vehent é kouezh. Doc'h ar barroù nevez e vo gwelet ar blevigoù stank, ur pennig ruz doc'hte, a vo brav sellet doc'hte get ur werenn-greskiñ.

Atav e vez dalc'hmat get plijadur e welan, bep blez, ar bodoù-kenaoù é tiskoueziñ o zrezolioù ruz ha melen deomp d'an termen ma vez yenañ an amzer en hor bro-ni. Ur sant ag an nevez-hañv eo an dra-mañ, tammigoù liv strewet en natur. Tostait 'ta doc'h o steredigoù !

Foto / Photo : <http://natur-ailles.over-blog.com/>